

השקפה צעירה

מבית קהילת "חזון הדור הצעיר" (ע"ד)

יום שישי
 י' חשון ה'תשע"ו (23.10.15)

מסיני בא... הרב פרופ' חביב יצחק

"ויהי ערב ויהי בוקר יום ראשון" ו"זה לעומת זה עשה השם" מתחברים ביחד למסר מעניין ואוניברסלי. כל דבר שבא לעולם, תחילה בא בגרסת חושך ויצה"ר, ואז משתנה לטובה, עם התמתקות הדינים, לדבר הטוב שבכוונת הבריאה. כך גם עשרים הדורות עד אברהם, רק בדרך לאברהם.

"ויצאו אתם מאור כשדים, ללכת ארצה כנען, ויבאו עד-חרן, וישבו שם..."
 והמדרש מדביר את אור כשדים כתחילת עבודת השם ע"י אברהם, והסיבה לעוזבם את בבל וחרן, וללא נחור. מפורסם הסיפור שכשאברהם גילה את קונו מיד הרס את כל הפסלים בחנות העיג של אביו. אביו שעוד היה עובד עבודה זרה לקח את בנו לבית המשפט של נמרוד, מנהיג אותו דור, דור הפלגה. בתשובה לטוענה שהרס את רכוש אביו העיד אברהם שלא הוא הרס את הפסלים אלא שני פסלים החלו בקטטה, ובמהלך הקטטה כל הפסלים פצעו והרסו זה את זה. שטויות השיב השופט, נמרוד, פסלים לא זזים. אם כן, שאל אברהם, למה אתה עובד אותם? כן??? שאל השופט, והאלוקים שלך יותר טוב? מי הוא? הקל שלי, ענה אברהם, הוא בורא שמים וארץ. אם כן, ענה השופט והצהיר את פסק וגזר דינו, נזרוק אותך לתוך מדורה גדולה באדמה, ונראה אם הוא יציל אותך, ומכאן השם אור כשדים. אברהם אכן נזרק לאש, לאור, ונחור אחיו חשב לעצמו, אם יצא חי, אקפוץ גם אני, ואזכה בתהילה איתו. אכן אברהם יצא חי, אבל נחור שקפץ אחריו נשרף.

באוסטרליה, פעם אחת התבקשתי ע"י משפחה עשירה ללמד את בנם את קריאת התורה לבר מצוה. איך הגיעו אליי? הם טיילו בכל העולם וחיפשו בית כנסת יפה מספיק להיות מיקום החגיגה. הם החליטו שהיפה בבתי הכנסת היה זה שבפירצה, איטליה. אם כן היה עליהם ללמוד נעימת טעמים לפי מסורת ספרדית מיוחדת ליהודי איטליה. וכך מצאתי את עצמי מלמד ילד זה בביתו שבוע אחר שבוע. בפעם הראשונה, שכנעתי אותו שלא כדאי שנלמד בחדרו הפרטי שבו היתה תמונה עצומה של חוסר צניעות על הקיר, אז בשיעור השני הוא הזמין אותי למגרש הטניס ליד הבית. מסתבר שזו היתה האופציה היחידה לטהרת העין. בכל זאת, הרגיש הנער שאני עדיין לא מרוצה. מה עכשיו? שאל. בתנועת סנתר הפנית

את מבטו לפסל אפריקאי שהיה בצד המגרש. מה רע בזה? שאל. זו עבודה זרה, ענית. מה עושים עם עבודה זרה? שאל, וספרתי לו את המדרש הנ"ל, והוספתי שהגמרא מסבירה מדוע נקרא מרדכי 'היהודי', שהרי היה בנימיני. ומסבירה הגמרא שמי שמסרב לעבודה זרה יש בו המידה של יהודה. בשבוע שאחרי כשהגעתי, הנער חיכה לי במגרש הטניס עם פטיש חמש קילו וחיוך רב. מה עושים? שאלתי, והוא ענה, שוברים, כמו במדרש. וכך, הנער ריסק את הפסל, כשסיימנו, שאלתי אותו כמה עולה כזה פסל, והוא העריך שכעשרים אלף דולר.

לקראת סיום הלימוד של הנער, בהתקרב הבר מצוה, הצעתי למשפחה שיקנו לו תפילין, אבל למשפחה היה הרושם שהתפילין יקרים מידי בשביל תקציבם. ללא תפילין, לא נהגתי כמנהגי, ולא למדתי אותו את קריאת השמע, שאני מלמד אחרי שלומדים להניח תפילין. למרבה הצער, ביום בר המצוה, גבאי ביה"כ פירנצה נתן לנער מתנה, סידור, וביקש מהנער שיקרא לקהל את קריאת השמע. הנער המסכן לא ידע את הטעמים והקריאה של שמע. ההורים האשימו אותי, ואני טענתי שקריאת שמע שייכת להנחת תפילין.

פעמים רבות נפגשתי שוב עם אותו נער, וברור בכל מפגש, שכבן המשפחה, יש לו פינה חמה לקריאת שמע, ועבודת השם, שיצאה לו מהחוויה שכאבה לו בעודו ילד, אבל השאירה בו רושם לכל חייו. עד היום לילד הזה, שעכשיו הוא מבוגר אחראי ובעל יכולת, יש מקום חם לצרכים של קהילות היהודים, ונמנע בקנאות מעבודה זרה.

זו היא המורשת של אברהם, שפיזר אהבה בעולם, הכניס אורחים, פיזר חסד, והרבה טוב, אבל לא נמנע מלהתנצח עם בני דורו. וזו ההשוואה בין נח לאברהם, שנח היה צדיק כלפי עצמו, ואברהם היה צדיק שמאמין באנושות וביכולת של האנושות לתקן את עצמה. וכך היה אברהם מגייר את האנשים, ושרה את הנשים. ללא ספק, בעת הזו, עלינו לחפש את הקשר שלנו עם אברהם, אב המון גויים, ולהאמין ביכולת של היחיד המאמין לשנות את תפיסת העולם של התרבות עובדת הכוכבים שמסביבנו, ולא להכנע כמו נח, ולהכנס לתיבה. כך היה גם האר"י אומר, שנשמת נח היא נשמת משה, רק כמו "ויהי ערב ויהי בוקר", למד משה את הלקח מתקופת נח, ולא חזר על הטעות של לוותר על בני דורו, ולכן התעקש להגן על בניו בחטא העגל. השם יזכנו להאמין בכח שלנו להשפיע לטובה, וממילא עם הצטרפות כל הגויים תחת סוכת השם ועם ישראל, נזכה בבוא משיח צדקנו בב"א.

הצטרפו אלינו!

תוכניות חינוכיות לילדים ונוער • גמ"ח "רק בְּשִׁמְחוֹת" - השאלת ציוד לשמחות ולבית האבל • גמ"ח "לְבַרְיָאָה" השאלת ציוד רפואי וסיעודי • מרכז להפצת ערכי היהדות • חלוקת מצרכי מזון • ערבי תרבות • בית מדרש יוצר לדתיים ולחילוניים • מרכז התנדבות קהילתי • מרכז הדרכה • חוגי ילדים

- מה בפנים?
- חינוך באהבה תלוות תלוות תלוות!!!
- מושג השבוע מהפכת סדום ואמורה
- מבט לעומק רצוא ושוב
- הלכה בהרחבה מקום התפילה
- ממטעמי המטבח עוגת תפוזים

שבת פרשת "לך-לך"

כניסת שבת	17:36	יצאת שבת	18:27
כניסת שבת	17:28	יצאת שבת	18:35

חצור הגלילית
 בית שאן

פתגם חסידי הרב ישראל ניסן מור יוסף

בא יהודי ושואל: היתכן?! לאחר כל ריבוי היגיעה בכל עניני עבודת השם של חודש תשרי, מגיע לו להנפש קימעא, והמענה לזה: ..עבודתו של יהודי היא באופן של הליכה תמידית, "ילכו מחיל אל חיל". כך שלא שייך אצלו כלל ענין של מנוחה, אפילו לא לרגע אחד בלבד! ולכן, בהגיעו לביתו בשבעה בחשון – הרי תיכף ומיד מתחילה אצלו העבודה ד"ועקב הלך לדרכו", "ילכו מחיל אל חיל", הליכה לעבודה נעלית יותר.. (משיחת הרבי מליובאוויטש פר' לך לך תשמ"ה)

ממטעמי המטבח יפית כהן

עוגת תפוזים

1 כוסות מיץ תפוזים סחוט טרי

1/2 כוסות קוקוס לבן

2 1/4 כוסות קמח תופח

מצרכים:

5 ביצים מופרדות

1 1/2 כוסות סוכר

1 כוס שמן

קליפה מגוררת מתפוז אחד

אופן ההכנה:

- במיקסר מקציפים את החלבונים עם 3/4 כוס סוכר עד לקבלת קצף יציב.
- בקערת מיקסר נוספת מקציפים חלמונים עם 3/4 כוס סוכר עד לקבלת קצף סמיך ובהיר. מוסיפים שמן בזרם דק תוך כדי הקצפה.
- מנמיכים את מהירות המיקסר ומוסיפים קליפת תפוז. מוסיפים לסירוגין את הקמח המנופה, הקוקוס עם מיץ תפוזים לסירוגין. לערבב עד לקבלת בלילה אחידה.
- מקפלים את הקצף (חלבונים) לתוך הבלילה.
- יוצקים את התערובת לתבנית מלבנית 26. אופים 45 דק בחום של 175 מעלות. כשהעוגה שחומה, קפיצית למגע וקיסם הננעץ במרכז יוצא יבש לגמרי. העוגה מוכנה.

"אין ספק שמכשולים וקשיים
הם מהדברים המפחידים
שאנו נאלצים להתמודד איתם,
אבל בד בד
הם מחשלים ומחסנים אותנו"

הפתגם השבועי

מקום התפילה (סימן צ')

על פי מה שלמדנו בשבועיים האחרונים יש להשתדל להתפלל במקום נמוך.

ולכאורה הלכה זו מביאה אותנו לשאלה על בימות הנמצאות בבית הכנסת מדוע מגביהים אותם?

שו"ע מקום גבוה שאין להתפלל בו, רק אם הוא גבוה ג' טפחים, ואפילו אם הוא גבוה עשרה טפחים אבל הוא רשות בפני עצמה שיש לו ארבע אמות על ארבע אמות או שהוא מוקף מחיצות שרי. ובאמת כתב **המשנה ברורה** (ס"ז ז) בימה שבמהלך בנייה ועדיין לא הקיפה מחיצות, אסור להתפלל עליה. **ויותר מכך** יש פוסקים שכתבו והביאו ראיות לכך שהבימה צריכה להיות גבוהה, ודנו כמה מדרגות צריכות להיות לבימה. לדוג' **שו"ת בצל החכמה** (חלק ב' ס' ט) לרבי בצלאל שטרן (אשר עבר את השואה ושיקם קהילות ברחבי העולם ובסוף ימיו בירושלים) שכתב שצריכה להיות עם ג' מדרגות כג' מדרגות שנוצרו בצורת מזבח החיצון (מסכת מידות פרק ג משנה א) שהרי קריאת התורה היא כהקרבת קורבנות (שעסק התורה כהקרבת קורבנות – מנחות קי"ג כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה, מנחה...).

דינים נוספים במקום תפילה

שו"ע סעיף ד: פתחים או חלונות כנגד ירושלים.

מקור ההלכה **במסכת ברכות** (לד:): "...לעולם יתפלל אדם בבית שיש בו חלונות...".

הטעם לצורך בחלונות: **רמב"ם** (ה,ו) כנגד ירושלים (וכ"פ השו"ע כאמור). **רש"י** שישתכל כלפי השמים ועל פי זה החלון צריך להיות כנגד המתפלל. **תלמידי רבינו יונה** ראיית האור מיישבת הדעת – והרחיב זאת מחצית השקל מתוקן באוויר טוב (לטעם זה אין צורך דווקא כנגדו).

והקשו על שיטת רמב"ם ורש"י שמשמע מהם שמטרת החלונות שאדם יסתכל דרכם לירושלים או כלפי השמים, מגמ' **יבמות קה:** "דר' חייא ור' שמעון בר רבי הוו יתבי [היו יושבים], פתח חד מינייהו [אחד מהם] ואמר: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, שנאמר: והיו עיני ולבי שם כל הימים, וחד אמר [והשני אמר]: עיניו למעלה, שנאמר: נשא לבבנו אל כפים. אדהכי אתא [בנתיים בא] ר' ישמעאל בר' יוסי לגבייהו [אליהם], אמר להו [להם]: במאי עסקיתו [במה אתם עוסקים]? אמרו ליה [לו]: בתפלה; אמר להו, כך אמר אבא: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה, כדי שיתקיימו שני מקראות הללו: **"ויש לומר** לשיטתם שעיניו צריכות להיות למטה וירושלים או השמים אינם אלא לעורר הכוונה בהעברה בעלמא.

הלכות אלו מלמדות אותנו, עד כמה אנו צריכים לעמול אפילו רק להכנות ולדברים הטכניים על מנת שנוכל לכוון בתפילתנו. (להיות במקום נמוך לחוש ענווה ושפלות, לעמוד במקום יציב, מקום מאוורר, לקראות את השמים, ולהיות מכוונים לכיוונה של ירושלים) שיתקבלו תפילתנו ברצון.

מושב השבוע

גרשון האריס

מהפכת סדום ועמורה

מעשיהם של תושבי סדום ועמורה היו כה רעים ונוראים שה' לא ראה כל פתרון אחר אלא להחריב את הערים וכל תושביהן. אולם, עיון לעומק יותר בסיפור השמדתן יגלה את הסיבה שה' לא ראה כל תחליף מחיקת הערים והשמדת תושביהן.

ראשית, יש לשים לב ש"שתי" הערים האלו הן למעשה חמש: סדום, עמורה, אדמה, צביים (צבויים) וצוער. אבל היות וסדום הייתה הגדולה ביותר ולאחריה עמורה, גם בתורה וגם בחז"ל משתמשים לחילופין בשם "סדום" או "סדום ועמורה" כשם כללי לכולן.

אך על אילו מעשים/חטאים הן נענשו? הרי בתורה עצמה לא מוזכר בדיוק מהם המעשים. אולם, חז"ל מדגישה את העוינות ואלימות האכזריות במיוחד היחס תושבי סדום כלפי כל אורח או זר שהגיע לאזור, וכמו כן כלפי כל תושב שכן העיז להכניס אורחים בצורה מכובדת.

מעניין לציין שנחלקו חכמים במשנה במסכת אבות (פרק ה' משנה י') האם האומר "שלי שלי ושלך שלך" זו מדת סדום. חלק מחז"ל קבעו כי חטא סדום ועמורה היה שלא נתנו מעצמם, למרות שלא היה חסר להם כלום וארצם הייתה רחבת ידיים. חלק אחר למדו שהם נהגו באופן ממוסד בעוינות לזרים שהתבטאה באונס של כל אורח בעיר, ובמעשים אכזריים (סנהדרין ק"ט, עמ' א-ב). הנביא יחזקאל (פרק טז, פסוקים מח-מט) דווקא תולה את חטא סדום בהזנחת החלשים שבה וחוסר מתן צדקה לענייה.

כמובן שרואים קו משותף בין כל הדעות הנ"ל, ושמוסיפים את העובדה שמדובר ב-5 ערים המשתרעות על אזור ענק, מבינים ביתר שאת את גודל הרע ורשעות של התושבים והחלטת ה' על עונש כל כך נורא על מעשיהם.

חידה שבועית

אמיר צ'פניק

חידת השבוע

בבדיקת קלמרים בכיתה א' התברר של-100 תלמידים נאבד כלי כתיבה

מהקלמר: - 70 תלמידים איבדו עיפרון

- 75 תלמידים איבדו מחק. - 85 תלמידים איבדו מספריים

- 80 תלמידים איבדו מחדד.

מה המס' המינימלי של תלמידים שאיבדו את כל 4 כלי הכתיבה?

חידה מהשבוע שעבר

גברת ביטון נתנה לפקיד הדואר שטר של 100 ש"ח וביקשה ממנו: "תן לי בבקשה בולים של 2 ש"ח, פי 10 בולים של 1 ש"ח ואת העודף במטבעות של 5 ש"ח". כמה בולים קנתה גברת ביטון?

פיתרון לחידה מהשבוע שעבר

על כל בול של 2 ש"ח היא קנתה גם 10 בולים של 1 ש"ח. כלומר התשלום הכולל ששולם על הבולים הוא מספר שמתחלק ב-12 ללא שארית. 100 פחות מספר המתחלק ב-5 הוא גם מספר המתחלק ב-5. כלומר הבולים עלו סכום שמתחלק ב-5 וב-12 (וקטן מ-100).

המספר היחיד האפשרי הוא 60 ש"ח ולכן גברת ביטון קנתה 5 בולים של 2 ש"ח ו-50 בולים של 1 ש"ח - סה"כ 55 בולים.

מבט לעומק

הרב מנחם סוכות

רצוא ושוב

ויאמר ה' אל אברהם, לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר ארצך:

אם נתבונן במילים "לך לך", נמצא שני ציווים מהופכים בתכלית. מצד אחד הציווי לך – הציווי לפרוץ החוצה, ללכת לקראת, לעזוב את תחומי הנוחות ולהתרחב. ואילו לך – הוא ציווי לקחת לך, לעצמך, כדרשת חז"ל "להנאתך ולטובתך". מהו הסוד איפה של הציווי הכפול הזה?

אך האמת היא שזו דרכה של פעולה אמיתית, כשיחזקאל מתאר את מעשה המרכבה הוא משתמש בביטוי וְהִחִיֹּת רְצוּא וְשׁוּב, בדיוק כפי שאנחנו מכירים את פעולות הריאות ופעולת הלב, ההתכווצות והשאיבה, למרות היותן פעולות סותרות, יחד הן מבצעות את התהליך המבוקש. אם חלילה תהיה פעולה אחת בלבד, כבר לא תהיה משמעות לתהליך בכלל.

כשה' מצווה את אברהם, הוא לא אומר לו לפרוש מהעולם, מצד שני הוא לא אמור להתמקד רק בגשמיות העולם וב"טובתו והנאתו" שלו. אברהם נשלח לתקן את העולם, לחבר את העולם הגשמי למטרה הפנימית והקדושה. לשם כך צריך לך וצריך לך. להתחבר ולהתנתק, לשאוף ולנשוף.

וגם בהבנה הפנימית יותר, הדרך אותה מנחיל לנו אברהם היא כזו שכאשר אני מוצא נקודה נכונה בעולם, לומד אמת מהעולם, ראשית עליי לאסוף אותה לתוכי, לנקודה הכי פנימית שבי, ומתוך המקום הזה, כשאני ממש מחובר לתובנה הזו בעומק לבי, אז הזמן לתת לה להתפשט ולהתרחב, אז כל כולי אומר את ההבנה הזו. מאז היא משפיעה לא רק על כולי, גם על סביבתי.

שיעבוד הנפש

ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן...

מה או מי הם הנפש אשר עשו בחרן?

התרגום מפרש "וְיָת נַפְשָׁתָא דְשַׁעֲבִידוֹ לְאוּרִיָּא" – הנפשות ששיעבדו לתורה. במובן הפשוט מדובר באנשים שהלכו אחרי דרכו הרוחנית של אברהם ושרה, אנשים ש"גויירו" על ידם. אך יש גם משמעות עמוקה יותר.

הציווי הראשון לאברהם הוא, לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך. שלושת השלבים האלו מקבילים לציווי עליו אנו חוזרים מידי יום, שוב ושוב. וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. לעזוב את הארץ, זו היכולת להתנתק מהדברים להם התרגלנו, לדברים שכבר התחברו ללבנו. לעזוב את המולדת, היא האפשרות לגבור על המשיכה הנפשית לכל מה שקרוב אלנו. ובית אביך הוא מקום הנוחות, האזור הבטוח, כאן יש ביטוי ל"בכל מאודך".

אברהם ושרה מביאים אתם את הנפש שלהם במצבו המתוקן, במצב בו הם כבר שיעבדו אותו לדרך החדשה. הם מביאים אתם את כל הרצונות עם נולדו, אבל לא במצבם הראשוני והפחות מבורר. הם מגיעים עם הרצון כשהוא כבר מכונן למקום הנכון והמדויק.

(מבוסס על תורתו של השפת אמת)

ברכה והצלחה לכל בית ישראל ובכללם ל...

ברכה והצלחה

עדה עטייה	אל נא רפא נא לה
נתנאל טלקר	אוסנת יסכה בת רבקה
חנניה ביטון	יואב בן לאה
משה דואב	חנה בת מרים
	רון בר עדנה
	אליה בת סיגל
	אביגדור בן שרה

